

Misschien hebben de veiligheidsdisposities in de omgeving van de kerk en de witte kasteeltjes indruk gemaakt op de vluchtelingen uit Paal en voor een vermeend gevoel van geborgenheid gezorgd. Ze besloten om voorlopig in Okselaar te blijven.

Die dag en zeker ook de volgende nacht en dag heeft de familie Kimpen het ongetwijfeld beleefd dat grote aantallen Belgische manschappen, die hun stellingen aan het Albertkanaal in Tessenderlo en Paal onverhoeds hadden verlaten, vanuit Deurne en Engsbergen in Okselaar toestroomden en in verspreide orde verder op de loop gingen richting Averbode. Het betrof onder meer het voltallige 1e Regiment Grenadiers. Dat had die dag kennis gemaakt met de Luftwaffe en meende (overigens ten onrechte) dat het door de Duitse stoottroepen op de hielen werd gezeten. Een stoet vluchtelingen, militairen in gevechtscapaciteit en burgers met hun hebben en houden overspoelden toen de dorpen. Radelozen in overlevingsmodus op zoek naar proviand en een dak boven het hoofd voor de nacht. Onzekerheid, verwarring, chaos troef. Geruchten van spionerende Duitse parachutisten in de omgevende bossen. Improvisatie, opportunisme, bedrog, diefstal, plundering: de wet van de sterkste. Het is niet onwaarschijnlijk dat de familie Kimpen erg onder de indruk kwam van wat ze die dagen zagen en hoorden en dat ze daarom verkozen om niet in het kielzog van de afdrupende grenadiers nog verder weg te trekken uit de gevarenzone, maar in het (relatief) rustige Okselaar te blijven.

Het werd maandag 13 mei. Tweede Sinksendag was een ronduit kille dag met weinig zon, maar nog steeds droog. Iedereen in de buurt wist ondertussen wel dat een boerenfamilie uit Paal met kinderen, paard en kar zijn intrek had genomen in de

leegstand van *Jaune Poemp*. Met name de naaste burens Piër en Emma Verheyen-Theys hadden reeds persoonlijke contacten met de vluchtelingen. Zo moeten de Kimpens bijvoorbeeld zeker hebben geweten dat er zich bij de burens in de achtertuin eenabri bevond, waar ook zichzelf in geval van nood welkom waren. De schuilput in kwestie was versterkt met ijzeren platen en balken, die de Belgische legering, tijdens de mobilisatie in Okselaar ingekwartierd aldaar had achtergelaten. Bovenop had Piër het dak van zijn vluchtkuil volledig afgedekt met een stevige houtmijt.

Woning van Petrus (Piër Neut) en Emma Verheyen-Theys aan de Pastoor Brissacstraat 52. Bij deze woning, ongeveer op de plaats waar de foto werd genomen, speelde het drama Kimpen zich af in de nacht van 13 op 14 mei 1940. In de zijmuur zijn nog sporen van ingeslagen shrapnels merkbaar. (collectie Guido Peeters)

De vluchtelingen gingen hun derde nacht in te Okselaar. Men verwachtte een koude nacht, met minimumtemperaturen die wel eens richting het vriespunt zouden kunnen uitgaan. Veel nachtrust zou er hen helaas niet worden gegund, maar dat had niets te maken met de nachtelijke kou. Na het invallen van de duisternis begonnen er links en rechts in Okselaar immers mortiergranaten in te slaan. Wellicht van op de fabrieksterreinen in Tessenderlo beschoot de Duitse artillerie de baan Veerle-Diest. Ongetwijfeld bestookten ze de dan reeds zo goed als verlaten stafkwartieren van de 6e Infanterie Divisie op het domein Bosquet en de nog

in de omgeving aanwezige dekkingseenheden²¹. De mensen van Okselaar zochten beschutting in kelders en andere schuiloorde. Het gezin Verheyen-Theys trok zich - samen met een aantal andere buurtbewoners - terug in de zelf ingerichte abri in hun achtertuin. De familie Kimpen bleef zo goed als onbeschermd in de Villa Elvire achter.

Na middernacht verhevigde de beschieting. Die miste bovendien elke precisie. In de abri bij de familie Verheyen besepte men maar al te goed dat vijftig meter verderop negen mensen groot gevaar liepen. Het aanbod om zich in veiligheid te komen brengen in de abri werd herhaald. In de *Villa Elvire* aarzelden ze nog.

De ramp

Het was al half twee 's nachts, als de vluchtelingen tenslotte toch beslisten om hun veel te gevaarlijke onderkomen in de *Villa Elvire* te verlaten. Terwijl dichtbij de granaten ontploften, kwam iedereen naar buiten. Groot en klein spoedde zich in volslagen duisternis de straat op. Vader en moeder Kimpen, samen met Frans, Maria, Regina en Fons liepen voorop. Ze haastten zich de rechterkant op, waar de veiligheid van de abri bij de Verheyens hen wachtte. Enkele tellen later volgden Maria en Louis Lemmens, samen met de dertienjarige Louis Kimpen. De door de familie Kimpen af te leggen afstand bedroeg nauwelijks vijftig meter. Maar de Paalse familie zou die veilige haven nooit bereiken. Precies op dat moment ontplofte immers een verwoestende granaat op de Weg naar Averbode. Vader en moeder, elk met twee van hun kinderen

²¹ In OKSELAAR, *Averbode*, (1976, p.117) schrijft Donatiaan De Clercq ('zondag-onderpastoor' in Okselaar van 1961 tot 1987) dat er tijdens de nacht van 13 op 14 mei 1940 in Okselaar *een obuskogel ontplofte, afgeschoten van op de Langenberg te Molenstede*. Dit scenario is veel minder waarschijnlijk..

aan de hand, stierven ter plaatse. De drie anderen, die zich nog net niet op de straat bevonden, werden door de luchtverplaatsing tegen de grond geworpen. Gelukkig bleven ze nagenoeg ongedeerd. Ze krabbelden recht en liepen de straat op naar links, weg van de verschrikkelijke inslag. In shock kwamen ze even verder tot stilstand.

Paspoortjes die de zusjes Maria en Regina Kimpen bij zich droegen in Okselaar (collectie fam. Kimpen)

In de schuilplaats bij de Verheyens daverden de wanden en geraakte de ruimte onder zand en stof. Niemand liep er averij op, maar alle harten stonden wel even stil. Vanaf de straat drong immers het ijzige paniekgegil van mensen in doodsangst door tot in de abri. Men waagde zich bovengronds en ging poolshoogte nemen. Een bom had vlakbij, midden op de straat, een flinke krater geslagen in het zand. Wat verderop in de grachtkant riep een verdwaasde jongen hartverscheurend op zijn moeder. Snel werd duidelijk wat voor een

afgrijselijk drama zich op de straat, vlak bij het huis, had afgespeeld. Men stootte op de levenloze lichamen van drie kinderen en de beide ouders. Sommige slachtoffers vertoonden zware verminkingen en waren onherkenbaar. Ze moeten op slag dood zijn geweest.

Voor de vijf doden kon geen hulp baten. Maar de buurtbewoners hadden ook een wanhopig kreunende jongen gevonden. Het betrof de zestienjarige Frans Kimpen. Hij zat helemaal onder het bloed, maar was nog bij kennis. Voorzichtig bracht men de zwaargewonde jongen en zijn ongedeerde kleinere broer naar de schuilput. Daar maakte het kaarslicht pas echt duidelijk hoe erg het ziertogende slachtoffer er aan toe was. Uit de opengereten buikwand puilden de ingewanden naar buiten. Zijn toestand leek uitzichtloos. Her en der in Okselaar knalden nog granaten. Professionele medische bijstand was nergens bereikbaar.

Bij dageraad was de rust weergekeerd. Okselaar nam de aangerichte ravage van het nachtelijke bombardement in volle ogenschouw. In de (huidige) Pastoor Brissacstraat bleek de gevel van de woning van de familie Verheyen behoorlijk toegetakeld door de rondvliegende shrapnels. De vijf dode lichamen van de familie Kimpen werden geborgen en neergelegd op het stuk weiland tussen de woning Verheyen en de *Villa Elvire*²². 's Voormiddags gingen de buurtbewoners Lambertus Peron, landbouwer (*Beir van Pasjke*), en Petrus Verheyen, koolputter, naar het gemeentehuis in Zichem. Bij burgemeester Julien Kips deden ze aangifte van de vijf overlijdens aan de Weg naar Averbode.

Bij Piër en Emma Verheyen-Theys zou Frans Kimpen, de zestienjarige zoon, nog uren uitzichtloos voor zijn leven blijven vechten. Broer,

---

²² Vandaag is dat toenmalig weiland het perceel waarop de woning met nr. 49 werd gebouwd.

tante en nonkel weken niet van zijn zijde. Rond de middag was zijn hopeloze strijd gestreden. Daarop moest Beir nogmaals naar het gemeentehuis. Ditmaal ging hij alleen op weg, want Piër had zijn handen meer dan vol in en om zijn woning. In Zichem ondertekende gemeentesecretaris Leopold Goossens mee de overlijdensakte.

Petrus Verheyen, alias Piër Neut (°1906-†1951) omstreeks 1945. (collectie Guido Peeters)

Nog dezelfde dag verschenen de eerste Duitsers in Okselaar. Ze monsterden er ook de resultaten van de recente beschietingen. Het domein Bosquet lag er verformfaaid bij, gepokt met inslagkraters. Op de weg naar Averbode werden de buurtbewoners aangemaand om de zes dode lichamen Kimpen zo snel als mogelijk uit de openbare ruimte te verwijderen. Daarom besloot Piër Verheyen hen ter plaatse te begraven. Zo kregen de zes een voorlopige rustplaats op het weiland aan de Weg naar Averbode, waar ze 's morgens waren geborgen.